
S p r á v a

Dozornej rady Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. o výsledku kontroly systému uzatvárania zmlúv

V súlade s čl. XIII, bod 4 Stanov Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. Dozorná rada Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. vykonala kontrolu systému uzatvárania zmlúv.

Úvod

Na základe uznesenia č. 1/2019-DR zo dňa 14.03.2019 dozornej rady spoločnosti Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. (ďalej len „ZSSK“) bola vykonaná kontrola uzatvárania a plnenia zmlúv v roku 2018 zo strany ZSSK.

Kontrola bola vykonaná na podnet Ministerstva dopravy a výstavby SR, ktoré rozhodnutím jediného akcionára ZSSK č. 8/RA-2019 zo dňa 11.02.2019 uložilo dozornej rade (ďalej len „DR“) prijať konkrétne opatrenia zamerané na výkon kontrolnej činnosti, konkrétne na preverenie postupov pri uplatňovaní systému uzatvárania zmlúv, najmä na ich vecnú potrebu a následne aj na ich finančné plnenie.

Kontrolu vykonali zamestnanci Odboru kontroly, štátneho dozoru a dohľadu MDV SR od 14.3.2019 do 25.3.2019 v rámci sídla ZSSK a.s.

Cieľ kontrolnej akcie

Cieľom kontroly bolo overenie dodržiavania zásad hospodárnosti a efektívnosti použitia finančných prostriedkov na úhradu právnych, poradenských, marketingových a iných služieb, vrátane opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou NKU.

Predmetom kontroly boli zmluvy, ktoré DR vybrala za účelom overenia potreby ich uzatvorenia, výšky finančného plnenia a následného použitia výstupov. Kontrolou bol overený aj spôsob obstarania niektorých služieb (záručné a pozáručné prehliadky spaľovacích motorov, servis a opravy klimatizačných jednotiek, servis a opravy EPS, servis a opravy brzd).

Overované oblasti a zistenia :

Prijaté opatrenia na základe záverečnej správy NKU 2018 o systéme uzatvárania, registrácie, vecného a finančného plnenia zmlúv ZSSK:

Kontrola bola predložená správa o prijatých opatreniach na základe záverečnej správy NKU o Systéme uzatvárania, registrácie, vecného a finančného plnenia zmlúv ZSSK (**príloha č. 1**).

Opatrenia boli zamerané na :

- Zavedenie automatizovaného systému zverejňovania objednávok na web stránke ZSSK,
- Podrobnejšie dokladovanie obdržaných služieb (rozpis odpracovaných hodín zamestnanca dodávateľa obsahujúcu údaj o dátume vykonania deklarovaných služieb),
- Zabezpečenie výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky pri obstarávaní služieb nad 10.000,- EUR,

- Uzatváranie rámcových zmlúv v prípade poradenstva v nasledujúcom programovom období,
- Zabezpečenie preukázateľnosti registrácie doručených a odoslaných písomností,
- Aplikovanie záväzného harmonogramu pri obstaraní služieb (oprava vozňov, montáž WIFI do vozňov).

Podľa zápisnice o prerokovaní protokolu o výsledku kontroly NKÚ SR bol ZSSK určený termín na zaslanie správy a splnení opatrení na odstránenie zistených nedostatkov do 28.03.2019, pričom uvedené bolo splnené.

Zoznam dodávateľov právnického poradenstva za rok 2018

Na požiadanie dozornej rady predstavenstvo ZSSK predložilo zoznam dodávateľov právneho a iného poradenstva fakturovaného v roku 2018 (**príloha č. 2**). V zozname je uvedených celkom 19 právnických osôb, ktoré za svoje služby fakturovali v roku 2018 celkovú sumu 1 796 162,49 Eur bez DPH. Z uvedených právnických osôb boli podrobnejšie overené výdavky pri 2 subjektoch (Eurotarget, Runtime BP Slovak) v celkovej sume 402 234,00 Eur bez DPH (uvedené nižšie).

Preverenie zmlúv

Za účelom preverenia zmlúv, DR vyžiadala zmluvy s nasledovnými dodávateľmi:

- EUROTARGET, s.r.o.
- JandL, marketing a reklama, s.r.o.
- TREXIMA Bratislava, spol s r. o.
- Runtime BP Slovak, s.r.o.
- RUDOS Ružomberok, s.r.o.

Stanovisko Dozornej rady ZSSK

EUROTARGET, s. r. o.

EUROTARGET, s. r. o.. je poradensko-konzultačná spoločnosť poskytujúca služby v oblasti európskej politiky, a to poradenstvo, spracovanie projektov spolufinancovaných z prostriedkov EU, zastupovanie pred orgánmi EU atď.

V roku 2018 bola medzi ZSSK. a. s. a spoločnosťou EUROTARGET uzatvorená Zmluva o poskytnutí konzultačných a poradenských služieb č. 4600003564/PT/2018 zo dňa 20.02.2018 ktorej predmetom je poskytnutie konzultačných, a poradenských služieb súvisiacich s realizáciou projektov OPIL 2014 - 2020 a iných operačných programov (spracovanie štúdií, odborných posudkov, stanovísk. spracovanie projektových dokumentácií. spracovanie analýz nákladov a výnosov, spracovanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, konzultácie, komunikácia s relevantnými inštitúciami a pod).

Cena. resp. odmena bola dohodnutá vo výške 200,- EUR bez DPH za ukončenú hodinu poskytnutia konzultačnej a poradenskej služby, a to do ukončenia platnosti zmluvy (zmluva uzatvorená na dobu určitú do 15.02.2019) alebo do vyčerpania finančného limitu 398 000,- EUR (v členení 199 000,- EUR na projekt EÚ3, 179 100,- EUR na projekt EÚ4 a 19 900,- EUR na poskytnutie inej podpornej dokumentácie).

V priebehu roka 2018 bolo uhradených 5 faktúr v celkovej sume 398 000,- EUR bez DPH, (477 600,- EUR vrátane DPH). Súčasťou predložených faktúr bol „Prehľad o odpracovaných konzultačných hodinách“ s uvedením počtu konzultantov, dní (vrátane dátumu vykonávania činnosti) a hodín odpracovaných pri spracovaní dokumentácie, analýz nákladov a výnosov, zabezpečení odborných posudkov, stanovísk, konzultácií jednotlivých konzultantov na konkrétnom projekte. Zároveň boli predložené výstupy, t. j. dokumenty vypracované dodávateľom vo fakturovanom období: zámer národných projektov („Technicko-hygienická údržba železničných koľajových vozidiel - projektová príprava“, „Modernizácia vozového parku ZSSK v rámci OPII“), prehľady investičných nákladov, Žiadosti o nenávratný finančný príspevok projektu vrátane povinných príloh (výpisy z OR SR, registra trestov, potvrdenia zdravotných poisťovní, sociálnej poisťovne, stanovisko okresného úradu odboru starostlivosti o životné prostredie, atď.), rozpočet, CBA analýzy, finančné analýzy, stanoviská.

JandL, marketing a reklama, s. r. o.

V roku 2018 boli fakturované marketingové služby na základe Rámcovej zmluvy č. 4600003178/VOS12017 zo dňa 05.06.2017 o poskytovaní marketingových aktivít a komplexných služieb súvisiacich s marketingovým poradenstvom služieb (audit existujúcich marketingových aktivít objednávateľa, vytvorenie marketingovej stratégie a marketingových akčných plánov, analýza stavu on-line marketingových aktivít objednávateľa a ich optimalizácie, nákup médií a pod.).

Fakturované položky boli činnosti korektorky, Art Directora, Creative Directora, Copywritera a ďalších expertov pri zabezpečení reklamy na webe, Facebooku, vykonaní prieskumov, všetko v cenách podľa cenníka hodinových výkonov podľa prílohy zmluvy.

Cena bola dohodnutá podľa cenníka vo výške od 55,- EUR do 120,- EUR bez DPH za hodinu výkonu expertov, a to do ukončenia platnosti zmluvy (zmluva uzatvorená na dobu určitú, 24 mesiacov) alebo do vyčerpania finančného limitu 400 000 - EUR. Po vyčerpaní finančného limitu boli naďalej vystavované samostatné objednávky. Spolu suma úhrad spoločnosti JandL, marketing a reklama, s. r. o. bola k dnešnému dňu 737 604,18 EUR bez DPH.

V časti "Odporúčania" tohto dokumentu sa DR stotožňuje s názorom, podľa ktorého ZSSK by mala preferovať uzatváranie rámcových zmlúv s dodávateľmi.

TREXIMA Bratislava, spol. s r. o.

TREXIMA Bratislava, s. r. o. je spoločnosť poskytujúca služby v oblasti trhu práce poskytovaním analýz zamestnanosti, miezd, pracovných podmienok, produktivity práce a pod.

Spoločnosť zabezpečila pre ZSSK, a. s. „Audit ľudských zdrojov a odmeňovania“ na základe objednávky č. 190131/SL zo dňa 10.11.2017, ktorej predmetom bolo vypracovanie štruktúry

zamestnancov z pohľadu generačnej výmeny, identifikácia kľúčových zamestnaní, prognóza vývoja pracovnej sily v SR a v ZSSK, komparácia výšky a štruktúry mzdy v SR a v ZSSK, regionálna mzdová komparácia, medzinárodné porovnanie odmeňovania zamestnancov národných železničných dopravcov, finančná a kapacitná analýza poskytovaných benefitov, porovnanie pracovných podmienok na trhu práce v SR, návrhy opatrení na stabilizáciu a motiváciu pracovnej sily. Cena bola dohodnutá v sume 260 000,- EUR bez DPH za poskytnuté služby - vypracovanie štúdie pozostávajúcej z ôsmich individuálnych častí. Dokumenty boli kontrole predložené k nahliadnutiu, kalkulácia ceny diela bola identická s cenníkom zverejneného na webovom sídle dodávateľa.

Trexima Bratislava s.r.o. bola objednávateľom oslovená z potreby adresovovať akútne výzvy so stabilizáciou zamestnancov, pričom výstupy z dodávaných štúdií slúžili ako podklad a boli zapracované do stratégie rozvoja ľudských zdrojov a stratégie samotnej spoločnosti ZSSK.

Runtime BP Slovak, s.r.o.

Runtime BP Slovak, s r.o. je personálna spoločnosť poskytujúca služby a poradenstvo v oblasti ľudských zdrojov. ZSSK objednala u tejto spoločnosti vyhľadanie vybraných prevádzkových profesií na základe objednávky č. 195564/SL zo dňa 18.01.2018, ktorej predmetom bolo vyhľadanie vyššie uvedených pozícií v regióne Bratislava v počte cca 40 zamestnancov v období od 1/2018 do 12/2018 v sume 50 000,- Eur bez DPH.

Na základe uvedenej objednávky boli uhradené 4 faktúry v celkovej sume 4 234,- EUR bez DPH. Predmetom faktúr bola úhrada za zabezpečenie 6 zamestnancov, z ktorých 2 zamestnanci ukončili pracovný pomer v skúšobnej dobe (k 16.11.2018 a 30.11.2018). Podľa vyjadrenia ZSSK bolo s dodávateľom dohodnuté, že v prípade zamestnancov, ktorí ukončia pracovný pomer do 3 mesiacov, budú títo nahradení novými zamestnancami zo strany dodávateľa bez nároku na finančné plnenie, čo sa aj stalo. Uvedené je súčasťou podmienok kontraktu. Spoločnosť Runtime BP Slovak, s r.o. bola oslovená z dôvodu najnižšej ceny (porovnaním cien vykonaním prieskumu trhu).

Ďalej bolo zistené, že ZSSK má s účinnosťou od 01.12.2018 schválenú smernicu č. 2_162_ORLZ:v1, ktorá upravuje pravidlá referenčného bonusu na podporu náboru na základe interného odporúčania zamestnancom ZSSK. Cieľom jej zavedenia je odmeniť zamestnanca, ktorý odporučí vhodného kandidáta na voľnú pracovnú pozíciu, ktorá sa nedarí dlhodobo obsadzovať.

RUDOS RUŽOMBEROK s.r.o. Štiavnička

Dodávateľ RUDOS RUŽOMBEROK s.r.o. Štiavnička v roku 2018 v rámci 2 057 faktúr vyfakturoval ZSSK za dodané tovary a služby sumu 5 352 526,46 EUR bez DPH. Kontrolou boli overené vybrané zákazky.

A) Záručné prehliadky a pozáručné opravy spaľovacích motorov typu CATERPILLAR a MAN

Záručné prehliadky a pozáručné opravy spaľovacích motorov typu CATERPILLAR a MAN boli zabezpečené na základe Rámcovej dohody č. 4600003584/PN/2018 zo dňa 27.04.2018 s dohodnutou cenou 417 999,00 Eur bez DPH. K rámcovej dohode bol dňa 11.10.2018 podpísaný dodatok č. 1, ktorého predmetom bolo rozšírenie typov servisovaných

motorov a úprava cenníka servisných prehliadok a náhradných dielov (bez navýšenia ceny rámcovej dohody).

Úhrada faktúr a dodané tovary a služby (náhradné diely, servis a oprava motorov) bola realizovaná na základe objednávok a servisných dodacích listov. V roku 2018 bola suma uhradených faktúr (206 ks) vo výške 291 099,99 Eur bez DPH.

Výstup z kontroly konštatoval, že **porovnaním s predchádzajúcou rámcovou dohodou č. 4600003033/PN/2016 zo dňa 15.02.2017 bolo pri dvoch položkách cenníka z celkovo deviatich zistené podstatné navýšenie.**

Podľa vyjadrenia ZSSK je dôvodom zvýšenia požadovanie originálnych náhradných dielov. Z porovnania predchádzajúcej a aktuálnej rámcovej dohody je možné zistiť, že podľa prílohy č. 8 aktuálnej rámcovej dohody ZSSK explicitne požaduje originálne náhradné diely čo v predchádzajúcej rámcovej dohode nebolo uvedené. Meziročná zmena cien bola zreteľnejšia v prípade motorov MAN.

Z vyjadrenia ZSSK vyplýva, že ZSSK nedisponuje vlastnými zamestnancami, ktorí by boli schopní zabezpečiť uvedené služby, bez vybavenia dodatočnými technickými zariadeniami a získaním povolení a licencií a teda potenciálneho náboru a dodatočných investícií jednak na strane jednorázových nákladov ale operatívnych výdavkov.

Podľa názoru DR ZSSK je vhodná analýza nákladov a benefitov pre prípad výkonu podobných služieb vlastnými zdrojmi.

B) Servisné prehliadky, údržba a opravy klimatizačných zariadení v ŽKV

Servisné prehliadky, údržba a opravy klimatizačných zariadení v ŽKV boli zabezpečené na základe Zmluvy o dielo č. 4600003135/PT/2017 zo dňa 10.05.2017 s dohodnutou cenou 414 000,00 EUR bez DPH a Zmluvy o dielo č. 4600003868/PN/2018 zo dňa 22.11.2018 s dohodnutou cenou 442 999,00 EUR bez DPH (ceny za vykonávanie prehliadok sú uvedené v prílohách uvedených zmlúv). V roku 2018 bola suma uhradených faktúr (202 ks) vo výške 196 276,22 EUR bez DPH na základe kontraktu z 2017 a 163 103,62 EUR (117 ks faktúr) na základe zmluvy z 2018. Úhrada faktúr bola realizovaná na základe servisných a dodacích listov.

Výstup z kontroly konštatoval, že **porovnanie oboch zmlúv s predchádzajúcou zmluvou zistilo zvýšenie cenníka pri chladiacich médiách.** Kontrolný proces bral do úvahy základ porovnania Zmluvu o dielo 4600002025/VOS/SL zo dňa 15.7.2015.

Podľa vyjadrenia ZSSK v čase realizovania zákazky bola cena v dôsledku legislatívnych zmien z nich vyplývajúcej úpravy zloženia týchto médií mimoriadne volatilná a dosahovala podstatne vyššie úrovne ako dnes alebo v predchádzajúcich obdobiach. ZSSK nespotrebovala počas dvoch rokov trvania zmluvy významnejšie množstvo médií (v niektorých prípadoch menej ako 1 kg).

Kontrola taktiež **spochybňovala samotné hodnotenie ponuky RUDOS s.r.o. v rámci prieskumu trhu pri zákazke "Údržba a servis klimatizačných zariadení ŽKV".** Dôvodom spochybňovania boli absentujúce referencie o výkone údržby a opravy klimatizačných zariadení, podľa názoru kontrolnej skupiny.

Podľa názoru ZSSK spoločnosť RUDOS predložila dokument "Referencie Údržba a servis klimatizačných zariadení, datovaný dňa 27.3.2017. Tento dokument obsahuje relevantné a požadované referencie, jedná sa o zoznam predchádzajúcich objednávok od ZSSK, potvrdený konateľom RUDOS s.r.o. Uvedená forma referencie podľa ZSSK je dostačujúca, a overiteľná pre potreby ZSSK. Spomínaný spôsob referencie podľa názoru ZSSK nie je dostatočným podkladom pre vylúčenie uchádzača.

Ďalej, aj keď kontrola mala ambíciu sústrediť sa na rok 2018, **v prípade kombinácie rokov 2017 a 2018, dodávateľ RUDOS vyfakturoval ZSSK služby v rámci údržby a opráv klimatizačných zariadení ŽKV** v hodnote 577 003,63 EUR, ktorá presahuje finančný limit stanovený zákonom o verejnom obstarávaní pre nadlimitnú zákazku. Zmluva o dielo 4600003135/PT/2017 bola uzatvorená na základe prieskumu trhu a v prípade nasledovnej zmluvy pre 2018 (č. 4600003868/PN/2018) dodávateľ bol priamo určený. Kontrola MDV má názor, že obstarávanie nadlimitnej zákazky podľa zákona o verejnom obstarávaní by bola vhodná metóda.

ZSSK sa nestotožňuje s horeuvedeným názorom kontroly MDV, a má za to, že sa jedná o opravu samostatných vecí, nie o predmety plnenia zákaziek ktoré by z hľadiska funkčného súviseli. Navyše, opravy jednotlivých súčiastok boli zadávané po viac ako roku.

C) Zabezpečenie opráv súčastí brzdového systému ŽKV ZSSK

Opravy, resp. renovácie brzdíčov, ovládača OBE 1 a prídavného ventilu DAKO LR boli zabezpečené na základe kontraktu č. 4600003676 zo dňa 25.06.2018 s dohodnutou cenou kontraktu 282 204,00 EUR. Úhrada faktúr bola realizovaná na základe objednávok a dodacích listov.

V roku 2018 bola suma uhradených faktúr vo výške 106 074,07 EUR za opravu brzdíčov DAKO BS-2 a 51 278,49 EUR za opravy a renovácie zariadení DAKO BP, kým fakturácia za opravu a renovácie brzdíčov DAKO BP-1 bola v danom roku 8 940,00 EUR.

Výstup z kontroly konštatoval, že **porovnaním cien opravy brzdíčov DAKO s cenou opravy rovnakého typu brzdíčov, kde bola dodávateľom spoločnosť Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. bolo zistené podstatné navýšenie jednotkových cien za opravu/renováciu (až 1300%)**. Oprava a renovácia brzdíčov DAKO bola v skutočnosti vykonaná firmou DAKO-CZ a.s. Třemošice, ako subdodávateľa spoločnosti RUDOS.

Podľa vyjadrenia ZSSK, ktoré bolo podložené vyjadreniami Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s., RUDOS a DAKO-CZ a.s. bol rozsah opráv vykonaných RUDOS a Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s. odlišný, pričom pri opravách vykonaných spoločnosťou Cargo sa jednalo o základný rozsah (level A) a pri opravách vykonaných spoločnosťou RUDOS (v subdodávke DAKO-CZ) sa jednalo o generálnu opravu. Okrem vyjadrení dotknutých subjektov ZSSK argumentovalo aj predpísaným trvaním záruky (predpísané výrobcom výrobkov), keď opravy dodané spoločnosťou Cargo mali záruku v trvaní 6 mesiacov a v prípade opráv dodaných spoločnosťou RUDOS 24 mesiacov. Rozdielny rozsah opráv však z objednávok nebol zrejмый.

D) Revízie a odstraňovanie porúch protipožiarnych systémov/zariadení

Revízie a odstraňovanie porúch protipožiarnych systémov/ zariadení boli zabezpečované v roku 2018 na základe kontraktu č. 4600003457 zo dňa 23.11.2017

s dohodnutou cenou 415 000,00 EUR a kontraktu č. 4600003818 zo dňa 27.08.2018 s dohodnutou cenou 442 990,00 EUR.

Výstup z kontroly konštatoval, že **RUDOS Ružomberok, s.r.o. nesplnil podmienku účasti verejného obstarávania – prieskumu trhu pri zákazke „Revízie a odstraňovanie porúch protipožiarnych zariadení ŽKV“ uskutočneného v októbri 2017** (jeho ponuka neobsahuje potvrdenie výrobcu o spôsobilosti na vykonávanie revízií na zariadeniach Antidet FSS-2, Alfa 08 a Alfa 80-F8. Z tohto dôvodu jeho ponuka nemala byť hodnotená a nemal s ním byť uzatvorený kontrakt podľa kontrolnej skupiny. Z rovnakého dôvodu s ním nemal byť uzatvorený ani nasledujúci kontrakt na základe priameho zadania.

Podľa vyjadrenia ZSSK bola spoločnosťou RUDOS Ružomberok, spol. s.r.o. predložená ZSSK zmluva o výhradnej distribúcií, výrobe, servise, oprave zariadenia ALFA 80 a aj zmluvu o postúpení a prevzatí výroby uzatvorenými medzi pôvodným výrobcom zariadenia (fy Zadako) a neskorším výrobcom zariadenia (fy M.M.K., s.r.o.). Súčasne bola predložená aj certifikácia fy RUDOS Ružomberok, spol. s.r.o. týkajúce sa protipožiarnych systémov ALFA 80. Zároveň bolo predložené osvedčenie spoločnosti VST Engineering, spol. s.r.o. pre p. [REDAKOVANÉ] týkajúce sa revízie, opravy protipožiarnych systémov ANTIDET FSS-2. V rámci overovania predmetnej požiadavky bolo preukázané, že p. [REDAKOVANÉ] je zamestnancom spoločnosti RUDOS Ružomberok, spol. s.r.o. a teda bolo preukázané splnenie požadovaných podmienok. Výrobcom predmetného zariadenia bola spoločnosť ZADAKO spol. s r.o. Vo vzťahu k uvedenému poskytla fy RUDOS potvrdenie o splnení podmienok účasti osvedčením pre svojho zamestnanca p. [REDAKOVANÉ]. Osvedčenie však bolo viazané na pracovný pomer tohto zamestnanca v spoločnosti M.M.K., s.r.o. ZSSK následne predložila ďalšie potvrdenie zamestnanca RUDOS p. [REDAKOVANÉ], ktoré nebolo viazané na pracovný pomer v spoločnosti M.M.K. Uvedené ďalšie potvrdenie však nebolo súčasťou ponuky uchádzača v rámci realizovanej súťaže, a teda nebolo v rámci súťaže hodnotené.

Kontrola MDV v tejto súvislosti taktiež považovala za vhodné **poukazovať na primeranosť paušálnej sadzby za náklady na dopravu** dodávateľa na miesto výkonu práce - revízie a odstraňovanie porúch protipožiarnych systémov a zariadení. Ako príklad, za cestu do Bratislavy z Ružomberka a späť je podľa cenníka fakturovaná sadzba 307 EUR. V kalkulácií kontrolnej skupiny sú uvedené náklady na palivo ako východisková báza na kalkuláciu a 10% z nákladov na palivo na krytie ostatných nákladov (servis, diaľničná známka, atď.). Kontrolná skupina je názoru že dodávateľ v položke paušálnej sadzby za náklady na dopravu by nemal premietnuť náklady na zamestnancov ktorí uvedené vozidlo vedú.

Podľa názoru ZSSK, položkovitý rozpočet na jednotlivé úkony nie je rozdelený s odlišnou cenou pre jednotlivé pracoviská ZSSK. Dodávateľ je však povinný vykonať servis na viacerých prevádzkach ZSSK v rámci SR. Odlišovanie nákladov za dopravu podľa cieľovej prevádzky je podľa ZSSK primeranejšie. ZSSK má za to, že akceptovanie spôsobu účtovania cestovných nákladov týmto spôsobom je transparentnejšie a adresnejšie vo vzťahu k vzniknutým nákladom.

Odporúčania

- 1) Množstvo analyzovaných zmlúv, kontraktov a objednávok bolo realizovaných na základe verejných obchodných súťaží, prieskumov trhu i priamym zadaním. Vzhľadom na skutočnosť, že viaceré služby a tovary súvisiace s opravami a údržbou ŽKV a ich súčastí potrebuje ZSSK pravidelne a každoročne, je vhodné aby ZSSK takto postupovala iba výnimočne, v odôvodnených prípadoch a pri takýchto zákazkách mala spracované presvedčivé stanovisko ohľadom postupu obstarania služby a dôvody pre ktoré nie je pre tieto služby a tovary vhodné uzatvárať rámcové dohody na dlhšie obdobie. Dozorná rada ZSSK odporúča predstavenstvu ZSSK dodávateľské vzťahy upravovať pomocou rámcových zmlúv.
- 2) Je možné skonštatovať, že viaceré analyzovaných zmlúv má prílohy spracované vo forme, ktorú nie je možné považovať za prehľadnú a primerane pochopiteľnú. S ohľadom na uvedené je vhodné spracovať zmluvné vzťahy tak, aby zmluva a jej prílohy boli jednoznačne konzistentné a primerane prehľadné.
- 3) Podmienky účasti aj v podlimitných súťažiach formulovať dostatočne presne a tak, aby nevznikali pochybnosti pri formálnej a obsahovej analýze súladnosti uchádzačmi predloženej dokumentácie s podmienkami v obstarávaní.
- 4) DR ZSSK odporúča Predstavenstvu ZSSK dôkladnú analýzu vnútropodnikových smerníc ohľadom procesov obstarávania a nákupu, s dôrazom na umožnenie jednoznačnej identifikácie faktorov medziročných rozdielov obstarávacích cien. Výstupy z obstarávacích systémov musia jednoznačne objasniť dôvody zmeny nákupných cien, čo sa týka kvantitatívnych zmien (napr. rozsah nakupovaných služieb), kvalitatívnych zmien (napr. používanie originálnych dielov vs repasovaných) alebo iných externých dôvodov (napr. zmena trhovej ceny vstupov).
- 5) DR ZSSK odporúča v budúcnosti presne formulovať požiadavky na poskytnutie referencií v prípade podlimitného obstarávania, spracovať vo vnútropodnikovej smernici na dokumentáciu štandardnej formulácie týchto požiadaviek.
- 6) DR ZSSK odporúča ZSSK neustále prehodnocovať výhodnosť zmluvných vzťahov s dodávateľmi, v prípade keď dodávateľia vystupujú len ako sprostredkovatelia a skutočnú prácu odvedie iný subjekt. Výhody zakontrahovania skutočných dodávateľov ako vykonávateľov konkrétnych objednaných špeciálnych odborných činností môžu byť väčšie v porovnaní s obstarávaním v celku - komplexných riešení, keď vstupujú do dodávky viacerí subdodávateľia.
- 7) DR ZSSK odporúča konštantne zvažovať vykonávanie podnikových procesov (napr. oprava a údržba) vo vnútri podniku namiesto externej formy dodávania služby.

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.
Rožňavská 1
832 72 Bratislava

**Dozorná rada železničnej spoločnosti
Slovensko, a.s.**

Vec: Správa o prijatých opatreniach

Uznesením dozornej rady č. 1/2019 – DR požiadala dozorná rada železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. o predloženie opatrenia na základe Záverečnej správy NKÚ 2018, o Systéme uzatvárania, registrácie, vecného a finančného plnenia zmlúv ZSSK z decembra 2018.

S ohľadom na uvedené predkladáme dozornej rade nasledovnú správu, ktorá sa podrobnejšie venuje jednotlivým zisteniam uvedeným v záverečnej správe NKÚ („**správa**“).

V čase od 02.05.2018 do 28.09.2018 Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky („**NKU**“) vykonal v Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. („**ZSSK**“) kontrolu s názvom: „Systém uzatvárania, registrácie, vecného a finančného plnenia zmlúv“ („**kontrola**“). S ohľadom na výsledky kontroly bola vypracovaná správa. Predmetom kontroly bolo obdobie rokov 2014 – 2017 (ďalej len „**kontrolované obdobie**“)

Táto správa o prijatých opatreniach je rozdelená v súlade s jednotlivými časťami správy NKU v ktorých sa uvádza údajný nedostatok. Súčasťou každej časti je tiež zoznam prijatých opatrení.

1. ROWAN LEGAL (2014)

V roku 2014 bola zadaná advokátskej kancelárií ROWAN LEGAL s.r.o. zákazka na vypracovanie analýzy, ktorej predmetom bolo legislatívno-právne posúdenie poskytovania bezplatnej dopravy osobnou železničnou dopravou pre vybranú skupinu občanov.

Najvyššia suma odplaty za vypracovanie analýzy bola určená vo výške 14.998,- EUR bez DPH, pričom sadzba odplaty za jednu hodinu poskytovania právnej služby bola určená na 98,- EUR/hodina. Zákazka bola zadaná na základe výsledkov prieskumu trhu, ktorého sa zúčastnili 4 advokátske kancelárie.

- a. Podľa správy NKU bola objednávka zadaná bez preukázateľného podnetu a reálne využitie analýz nebolo preukázané. Podľa názoru NKU si ZSSK mala vyžiadať od MDVRR SR, jej 100-percentného akcionára, ktorý predložil vláde SR materiál súvisiaci s bezplatnou prepravou.
- b. Ďalej podľa správy NKU evidencia o prevzatí analýzy, sprievodného listu a faktúry vystavenej na sumu 17 404,80 eur s DPH nebola preukázaná. K vyúčtovaniu dodanej služby bola predložená chybná a neúplná faktúra. ZSSK nepožiadala AK, aby opravila nesprávny údaj vo faktúre a doplnila presnú hodinovú a dennú špecifikáciu vykonanej práce.

c. Objednávka nebola zverejnená na webovom sídle ZSSK.

Vo vzťahu k uvedeným tvrdeniam NKU ZSSK v minulosti opakovane NKU predložila svoje vyjadrenie.

Ad a) Vo vzťahu k odôvodnenosti vypracovania a reálneho využitia stanoviska ZSSK zdôrazňuje, že po zverejnení zámeru o zavedení bezplatnej prepravy boli ZSSK doručené dve stanoviská relevantných advokátskych kancelárií. Podľa uvedených stanovísk spôsob zavedenia bezplatnej prepravy mal narušovať hospodársku súťaž a súčasne sa malo jednať o nedovolenú štátnu pomoc. V prípade, ak by sa uvedené tvrdenia ukázali ako správne, ZSSK by bola povinná vrátiť do štátneho rozpočtu sumu vo výške takto poskytnutej (údajne nedovolenej) podpory. Aj podľa zverejnených informácií predstavovala zvýšená finančná náročnosť na zavedenie bezplatnej prepravy sumu vo výške 13.000.000,- EUR. Výška údajnej nedovolenej podpory by teda mohla dosiahnuť až násobok uvedenej sumy podľa dĺžky trvania údajnej nedovolenej pomoci.

ZSSK teda mala závažný a rozumný dôvod sa opätovne vysporiadať so skutočnosťami uvádzanými vo vyššie uvedených právnych stanoviskách. Výška odplaty za spracovanie analýzy považujeme za mimoriadne výhodnú v porovnaní s možnými budúcimi hrozbami. ZSSK nemalo vedomosť o vypracovaní obdobnej analýzy na ministerstve.

ZSSK je akciová spoločnosť, ktorá je zodpovedná za svoje konanie samostatne. ZSSK je vykonávateľom vo vzťahu k zmluve o službách vo verejnom záujme, ktorých objednávateľom je Ministerstvo dopravy a výstavby SR. Vo vzťahu k zavedenej bezplatnej preprave je teda ZSSK zmluvnou stranou realizujúcou uvedenú službu na základe požiadavky zo strany objednávateľa. Zodpovednosť za prípadný rozpor so zákonnými pravidlami upravujúcimi poskytovanie tohto typu štátnej pomoci by znášala ZSSK sama, Z tohto dôvodu si sama tiež musela analyzovať potenciálne riziká zo zmluvného vzťahu vyplývajúce.

Ad b) Vo vzťahu k formálnej stránke pochybení opísaných v správe ZSSK poukazuje na skutočnosť, že NKU boli predložené : analýza, sprievodný list a faktúra v origináli, tak ako ich ZSSK obdržala zo strany advokátskej kancelárie. Faktúra má všetky potrebné náležitosti požadované pre tento daňový doklad, inak by bola vrátená na prepracovanie.

Zo strany NKU boli námietky smerované iba a výlučne k rozpisu odpracovaných hodín. Tento obsahuje meno príslušného zamestnanca advokátskej kancelárie a počet odpracovaných hodín. Vo vzťahu k námietke NKU podľa ktorej mal byť súčasťou uvedeného rozpisu tiež konkrétny dátum odpracovania uvedených hodín poukazujeme na skutočnosť, že aktivity pri vypracovaní dotknutej analýzy boli vykonané v trvaní kratšom ako 1 mesiac. Potom je podľa nášho názoru uvedená úprava požadovaná NKU nadbytočná, pretože poskytnutý rozpis úplne dostatočne preukazoval počet odpracovaných hodín.

Ad c) Vo vzťahu k nezverejneniu objednávky bolo identifikované konkrétne pochybenie zamestnanca ZSSK, ktorý nesprávne v databáze Excel označil objednávku tak, že nebola zverejnená. ZSSK pritom ročne zverejňuje stovky objednávok, takže jednotlivé pochybenie nie je jednoducho zistiteľné. Uvedený systém bol ZSSK už v kontrolovanom období celkom prepracovaný tak, že ZSSK disponuje automatizovaným systémom pre zverejňovanie objednávok, ktorý prípadné ľudské zlyhania eliminuje.

Opatrenia :

ZSSK napriek skutočnosti že nepovažuje uvedenú skutočnosť za pochybenie, v budúcnosti si bude zabezpečovať právne služby tak, aby z rozpisu odpracovaných hodín bolo zrejmé nielen to, ktorý zamestnanec advokátskej kancelárie na poskytnutej právnej službe pracoval, ale tiež v ktorom dni boli uvedené hodiny odpracované.

Ako je uvedené i vyššie ZSSK už v minulosti zaviedla automatizovaný systém zverejňovania objednávok, ktorý eliminuje prípadne ľudské pochybenia.

2. EUROTARGET

ZSSK v rámci realizácie nákupu vozidiel v hodnote cca 500.000,- EUR si zabezpečovala potrebnú podporu aj prostredníctvom externých spoločností.

- a. Podľa správy NKÚ mala ZSSK vo svojich podnikateľských a investičných plánoch deklarovaný nákup investícií financovaných z fondov EÚ a súčasne boli činnosti súvisiace s prípravou projektov a ŽoNFP vykonávané dodávateľským spôsobom, predovšetkým spoločnosťou EUROTARGET. Výsledky kontroly podľa NKÚ preukázali, že ZSSK si doteraz nevytvorila kvalifikovaný tím, ktorý by sa podieľal na tvorbe a realizácii časti dokumentov potrebných k ŽoNFP. ZSSK ani raz neobstarala opakujúce sa služby formou rámcovej zmluvy.
- b. Objednávky nahradzujúce zmluvy neboli zverejňované na webovom sídle ZSSK tak, ako to ustanovuje zákon o slobodnom prístupe k informáciám. Špecifikácia vykonaných činností na hodinovej a dennej báze nebola ani v jednom prípade uvedená vo vyúčtovacej faktúre.
- c. Obstaranie poradensko-konzultačných služieb bolo aj v čase výkonu kontroly vykonávané podľa neaktualizovanej internej smernice z roku 2010, ktorá umožňovala ZSSK obstarávať si poradensko-konzultačné služby metódou podlimitnej zákazky.

Ad a) ZSSK trvá na vysvetlení, ktoré bolo poskytnuté i NKU. **Spoločnosť má vytvorený tím pracovníkov pre tvorbu a realizáciu žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku.** Tento tím neustále narastá úmerne s počtom projektov do ktorých je spoločnosť zapojená, alebo má záujem sa zapojiť. **ZSSK realizuje v súčasnosti projekty v hodnote takmer 1 miliardy Eur.** Súčasne má momentálne 30 projektov, ktoré sú buď v monitorovacom období, implementácii resp. v príprave na podanie žiadostí o NFP.

Interný tím zamestnancov vykonáva množstvo činností, ktoré pokrývajú prevažnú časť agendy. Jedná sa o prípravu podkladov ako aj implementáciu projektov. V tejto súvislosti je potrebné vysvetliť, že projektový manažér je pri projekte od projektového zámeru až po skončenie monitorovacieho obdobia. V rámci realizácie projektu sa venuje okrem prípravy podkladov pre nenávratný finančný príspevok tiež procesu verejného obstarávania, auditom, príprave podkladov pre Európsku komisiu, Ministerstvo financií SR a podobne.

Externými konzultantmi sú zabezpečované odlišné činnosti. Jedná sa pritom najmä o osobitné, zložité, špecifické činnosti, kde sa vyžaduje osobitná odbornosť presahujúca skúsenosti a odbornosť interných zamestnancov. Na prvý pohľad sa môže zdať, že ZSSK si kontinuálne objednávala rovnaké služby. Jednalo sa však práve o riešenie osobitných a zložitých vecí, kde ZSSK nemala dostatočný tím. Keďže

sa jedná niekedy o dlhodobejšiu, ale v podstate nárazovú, nie pravidelne sa opakujúcu úlohu máme za to, že vytvorenie odborného tímu na potrebnej úrovni by nebolo ani finančne menej nákladné a súčasne by mohli vznikajúť obdobia, kde by pre tieto osoby nebol dostatok primerane kvalifikovanej práce, pričom však náklady by boli rovnaké. Z tohto dôvodu ZSSK zvolila možnosť realizácie potrebných výkonov treťou stranou.

ZSSK pri realizácii zákaziek prioritne vychádza z plánu obstarávania platného pre daný kalendárny rok. Obstarávania konzultačných a poradenských služieb potrebných na realizáciu projektov financovaných z prostriedkov Európskej únie boli takmer v každom roku z uvádzaného obdobia, realizované na základe schválených mimoriadnych požiadaviek. **ZSSK teda neplánovala zabezpečiť opakované plnenie predmetných služieb. Možnosť uchádzať sa o zdroje nenávratných finančných príspevkov z fondov EU sa ukazovali postupne. ZSSK tieto využila, alebo sa využiť snažila, avšak nebolo možné jednotlivé aktivity plánovať vopred.**

Ad b) Ako uvádza aj NKU v správe, služby boli poskytované na základe viacerých zmluvných vzťahov. NKU pritom identifikoval výlučne jednu objednávku ako nezverejnenú. Dôvody nezverejnenia sú pritom rovnaké ako pri objednávke ROWAN legal, s.r.o. uvedené v predchádzajúcom bode (pochybenie ľudského faktora). Podkladom pre vystavenie faktúry vždy bol podrobný rozpis prác obsahujúci príslušný počet hodín týkajúci sa zadanej požiadavky na poskytnutie služby. Uvedené považovala ZSSK za dostačujúce pre účely overenia správnosti fakturovanej sumy.

Ad c) ZSSK trvá na skutočnosti, že napriek neaktualizácii príslušnej smernice, boli vždy a za každých okolností splnené potrebné podmienky pre obstaranie si služieb v súlade s platným a účinným zákonom o verejnom obstarávaní. Neaktualizovanie smernice teda nemalo žiadny vplyv na zákonnosť realizovaných obstarávaní. ZSSK využila možnosti podlimitného obstarania služby výlučne v tom prípade, ak to bolo podľa zákona prípustné. ZSSK má zavedené viaceré opatrenia týkajúce sa zadávania podlimitných zákaziek odôvodňujúc dôvodnosť, účelnosť a hospodárnosť využitého postupu obstarávania. Jedná sa najmä o realizáciu prieskumov trhov pri podlimitných zákazkách, realizáciu verejných obchodných súťaží, vyžadovanie podrobného zdôvodnenia realizácie zákazky vybraným spôsobom a pod.

Opatrenia :

Za predpokladu rozsiahlejšej opätovnej potreby poradenstva v oblastiach financovaných z fondov EU, presahujúcej odborne alebo svojim rozsahom interné kapacity, bude ZSSK uzatvárať rámcové zmluvy na poskytovanie potrebného odborného poradenstva.

Vo vzťahu k zabezpečeniu zverejňovania objednávok, ako uvádzame aj vyššie ZSSK už v minulosti zaviedla automatizovaný systém zverejňovania objednávok, ktorý eliminuje prípadne ľudské pochybenia.

Vo vzťahu k spôsobu fakturácie ZSSK napriek skutočnosti, že nepovažuje spôsob rozpisu fakturovaných hodín za nedostačujúci, v budúcnosti si bude zabezpečovať služby tak, aby z rozpisu odpracovaných hodín bolo zrejmé nielen to, ktorý zamestnanec dodávateľ'a na poskytnutej službe pracoval a tiež v ktorom dni boli uvedené hodiny odpracované.

ZSSK tiež už v priebehu kontrolovaného obdobia, a teda pred začatím kontroly NKU aktualizovala smernicu o obstarávaní.

3. Centrálna obstarávacia agentúra

Podľa správy NKU : ZSSK si v rokoch 2016 a 2017 obstarala od Centrálnej obstarávacej agentúry konzultačno-poradenské služby súvisiace s čerpaním eurofondov z OPD II 2014 – 2020, ako aj vo veci odborného poradenstva pri uplatňovaní zákona o VO, poradenstvo pri správnom a súdnom konaní, súvisiace s VO, aj komunikáciu s relevantnými inštitúciami a kompetentnými zástupcami.

V oboch prípadoch nebol preukázaný spôsob prevzatia diela, ktorý sa vykonáva podľa zákona o archívoch a registratúrach.

Vo vzťahu k uvedenej námietke máme za to, že sa jedná o nedorozumieme. Podkladom pre fakturáciu bol v každom prípade podrobný výkaz prác popisujúci jednotlivé aktivity a počty odpracovaných hodín. Rovnako bol vždy preukázateľne odovzdaný výsledok aktivít. NKU si doklady o dodaných službách počas priebehu kontroly však nevyžiadal. ZSSK nimi samozrejme disponuje.

4. Allen & Overy

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR rozhodlo o uplatnení tzv. plošnej korekcie v rámci Operačného programu doprava. Vo vzťahu k ZSSK považovalo za potrebné voči ZSSK **uplatniť korekciu vo výške cca 10,91 mil. EUR**. V rámci EFRR Ministerstvo považovalo za potrebné voči ZSSK **uplatniť ďalšiu korekciu vo výške cca 4,95 mil. EUR**.

ZSSK si dvoma objednávkami z roku 2016 obstarala od AK Allen & Overy právne stanovisko k oprávnenosti uplatňovania finančnej korekcie ministerstvom dopravy voči ZSSK, a to za **odmenu 9.500,- EUR bez DPH a 35.000,- EUR bez DPH**.

Finančné korekcie voči ZSSK zatiaľ uplatnené neboli, pričom vo vzťahu ku korekciám vo výške cca 10,91 mil. EUR, od tejto Ministerstvo už upustilo. Ministerstvo v tomto dalo za pravdu práve analýze ZSSK.

a. Podľa správy NKU dodávateľské faktúry neobsahovali podrobnú dennú a hodinovú špecifikáciu fakturovaných činností, čo nebolo v súlade so zákonom o účtovníctve.

Ad a) Podľa názoru ZSSK faktúry boli vystavené v súlade so zákonom o účtovníctve. V opačnom prípade by boli zo strany ZSSK vrátené dodávateľovi. Podkladom pre vystavenie faktúry vždy bol podrobný rozpis prác obsahujúci príslušný počet hodín týkajúci sa zadanej požiadavky na poskytnutie služby vo vzťahu ku konkrétnemu zamestnancovi advokátskej kancelárie. S ohľadom na dĺžku trvania zmluvného vzťahu nepresahujúceho jeden mesiac považujeme poskytnutý rozpis za dostatočný pre účely overenia správnosti fakturácie. V tomto prípade bola tiež rozhodujúcou skutočnosťou pre určenie výšky odplaty výška maximálnej odplaty a nie hodinovej odplaty, keďže predpokladaný počet hodín bol prekročený, avšak advokátska kancelária nebola oprávnená požadovať za tieto navyše hodiny odplatu.

Opatrenia :

ZSSK napriek skutočnosti, že nepovažuje uvedenú skutočnosť za pochybenie, v budúcnosti si bude zabezpečovať právne služby tak, aby z rozpisu odpracovaných hodín bolo zrejmé nielen to, ktorý zamestnanec advokátskej kancelárie na poskytnutej právnej službe pracoval, ale tiež v ktorom dni boli uvedené hodiny odpracované.

dodávateľ poradenských služieb	súčet bez DPH
PACTUM PARK, s. r. o. Bratislava	404 940,00
EUROTARGET, s. r. o. Bratislava	398 000,00
Centrum environmentálnych služieb, s. r. o. Bratislava	282 000,00
JUDr. Michal Kráč, advokát, Žilina	166 296,69
PricewaterhouseCoopers Advisory s. r. o., Bratislava	124 609,00
Rodma, s. r. o., Zvolen	115 800,00
Amperia, s.r.o., Bratislava	107 800,00
Deloitte Advisory s. r. o., Bratislava	48 800,00
Centrálne obstarávací agentúra, s. r. o. Nitra	43 137,50
Allen & Overy Bratislava, s. r. o., Bratislava	39 975,60
HAVEL & PARTNERS s. r. o., advokát.kanc. Bratislava	15 000,00
Slovenská informačná a marketingová spoločnosť, a. s. Nová Bošáca	12 535,00
KPMG, spol. s r. o., Bratislava	10 350,00
PricewaterhouseCoopers Slovensko, s. r. o. Bratislava	8 800,00
Deloitte Audit s. r. o. Bratislava	6 800,00
Runtime BP Slovak, s. r. o., Bratislava	4 234,00
IN SITU P& R s. r. o. Bratislava	3 784,70
FROLKOVIČ Legal s. r. o., Bratislava	2 300,00
Aktuárske výpočty, s. r. o., Bratislava	1 000,00